

Bilaga 4:

Fornlämningar Enköping Östra-Litslena

Tabell 1. Fornlämningar inom 100 meter från luftledningen mellan Enköping Östra och Litslena.

Objektnr*	Antikvarisk bedömning**	Beskrivning	Avstånd till kraftledning
Enköping 30:1	ÖKL	Bebyggelselämningar, bestående av 1 husgrund med stenfot av huggna block, 7x5 m st och 0,3 m h samt i N 1 källarruinkulle, ca 8x6m st (Ö-V) och 1,5 m h. Tät lövvegetation kring husgrunden döljer troligen ytterligare bebyggelselämningar.	6 m
Enköping 99:1	F	Älvkvarn, 5 cm diam och 1.5 cm dj. Belägen i block 3.6 x 2.4 x1.2 m, på blockets plana ovansida.	39 m
Litslena 635	ÖKL	Brunn/vattenhål, grävd, 3,5 m diam, antydan till vall i norr. Störar nedtryckta i mitten och utefter sidorna. (RAÅ dnr 321-2660-2009)	96 m
Litslena 519:3	ÖKL	Stensättning (?) rund, 5 m diam och 0,2 m h. övertorvad med enstaka stenar 0,3-0,9 m st synliga i ytan. Antydan till en lagd kant i S av 0,5-1,0 m l stenar. Oklar begränsning i N. Beväxt med 2 enbuskar osäker.	43 m
Litslena 519:1	F	1) Stensättning, rund, 7 m diam och 0,3 m h. Kraftigt övermossad fyllning av 0,3-0,5 m st stenar. Gles kantkedja, 0,2-0,3 m h av 0,6-0,9 m l stenar. I kantkedjans NNV samt SSÖ del 2 resta stenar 0,8 m l, 0,7 m br och 0,6 m resp 0,8 m l, 0,8 m br och 0,9 m l (lutar mot SSÖ). ytterligare stenar i kantkedjan vilar med spetsändan pekande utåt i från stensättningen möjligt vid har även dessa varit resta (?) Grop i mitten 2,5 m diam och 0,4 m dj. Beväxt med 5 enbuskar.	62 m
Litslena 519:2	ÖKL	Stensättning (?) rund, 6 m diam och 0,2 m h. övermossad fyllning av 0,3-0,4 m st stenar oklar begränsning. Beväxt med 1 gran och ett flertal tallar.	79 m
Litslena 3:1	F	Skärvstenshö, rund, 5 m diam, 0,3 m h. Fyllningen övermossad, med i ytan synliga, enstaka stenar, 0,3-0,4 m st. I mitten en rund grop, 1,2 m diam, 0,1 m dj. Delvis bevarad kantkedja av 0,4-0,8m st stenar, 0,2-0,4 m h. Vid provstick framkom skärvsten.	27 m
Litslena 429:1	ÖKL	Stensträng, ca 60 m l och svagt bågformig (20-220cg). Strängen är en skiktad 1 m br och 0,2-0,3 m h samt består av 0,3-0,8 m st stenar. Strängens N del delvis förstörd p g a sentida brukningsväg. Stensträngens S något gles. Omedelbart V om den S änden är ett odlingsröse. Strängen är ej långt nedsjunken i markytan och angränsar gammal odling. Sentida?	51 m
Litslena 425:1	ÖKL	Hummelsta gamla tomt, bortodlad. Inom på flygfotokartan streckat område har legat den gamla tomt. Enl uppgift från Hummelstas nuvarande ägare, Holger Söderlund, har ett stort antal husgrunder borttagits för utvidgning av åkern	0 m

		intill, 1976-1977. Vid kryssset inom det streckade området hittades i en av husgrunderna på ett djup av ca 0,7 m en malsten. Stenen är av grå granit, 0,66 cm l, 0,52 cm br och 0,15-0,30 cm tj. Stenen ligger numera 4 m 170cg om väderkvarnen, Raä 295. Ytterligare en malsten av granit 0,66 ml, 0,57 m br och 0,2 m tj ligger vid kvarnens S sida. Okänd fyndort. Se Raä 295.	
Litslena 245:5	ÖKL	5) Rest sten, borttagen. 1 m h, 0,4 m br och 0,3 m tj. Stenen står löst mellan några kilstenar. Sannolikt upprest i sen tid. Ej fornlämning.	26 m
Litslena 254:1	F	1) Rest sten, 1,15 m h, 1 m br (190-390cg), 0,6 m tj. 140cg	33 m
Litslena 254:4	ÖKL	4) Rest sten, 1 m h, 0,5 m br, 0,5 m tj. Stenen står löst mellan några kilstenar. Sannolikt upprest i sen tid. Ej fornlämning. 160cg	39 m
Litslena 347:1	F	Älvkvarnsförekomst, 1,05x0,5 m (NÖ-SV) med 7 älvkvarnar, 5-10 cm diam och 1-3 cm dj. I ovansidan av jordfast sten, 1,4x0,9 m (NÖ-SV) och 0,3 m h.	71 m
Litslena 254:2	F	2) Rest sten, 1,5 m h, 1 m br (190-390cg) 0,6 m tj. 25cg	29 m
Litslena 254:3	F	3) Rest sten, 1 m h, 1,1 m br (85-285cg), 0,5 mtj. 315cg	39 m
Litslena 253:2	ÖKL	2) Rest sten, ca 1,2 m h, 0,9 m br (Ö-V) och 0,35 m tj. Avsmalnande uppåt med spetsigt överstycke. 3-sidig profil. I stenens S sida är 1 älvkvarn (?), 7 cm diam och 2,5 cm dj. Enligt uppgift från gårdens ägare är stenen rest av gårdens förra ägare. Odlingssten har lagts invid och emellan nr 1+2.	40 m
Litslena 253:1	F	1) Runsten, (U. 754), 1,35 m h, 1 m br (Ö 30cg N-V 30cg S) och 0,35 m tj. Avsmalnande uppåt med avslaget överstycke. På SSÖ sidan ristningen. Spår av röd färg (original?) Kvar i ristningen. Enligt gårdens nuvarande ägare, hittades stenen ca 40 m längre bort mot NÖ.	35 m
Litslena 396:1	ÖKL	Fyndplats för malsten, inom på flygfotokartan streckat område har hittats vid plöjning en malsten. Stenen som hittades av Lars Eriksson, 1943-74, är granit, 0,57 m l, 0,4 m br och 0,1-0,2 m tj. Rännan är 0,52 m l, 0,3 m br och 0,08 m dj.	0 m
Litslena 237:2	F	Boplatsområde, delundersökt, ca 45x35 m (ÖNÖ-VSV). Skärvstenshög, rund, 6 m diam och 0,4 m h. Övertorvad med i ytan enstaka stenar, 0,1-0,4 m st. I S-NV och Ö vardera en jordfast sten, 2-3 m st. Skärvstenshög, rund, 7 m diam och 0,5 m h. Övertorvad med i ytan talrika stenar, 0,1-0,3 m st. I V och ÖSÖ kanten vardera en jordfast sten, 1,5 m st. Bägge skärvstenshögarna har delvis avtorvats varvid mycket talrika skärvstenar (vanligen 0,05-0,1 m st) blivit synliga. Omkring högarna har provschakt tagits upp. I profilerna syns på 0,2-0,3 m dj mörkfärgad jord och enstaka till måttliga mängder skärvsten. I den omgivande marken har uppenbarligen en boplats funnits. Utgrävningen avslutades under hösten 1980 varvid	0 m

		<p>skärvstenshögarna bortogs. Den genom sökschakt boplatssindikerade marken NV om undersökningsområdet hävdas. Undersökningarna fortsätter under 1981.</p> <p>Tillägg dnr 321-4531-2004: Vid arkeologisk undersökning år 1980-81 konstaterades att förutom de 2 synliga skärvstenshögarna fanns ett intill 0,3 m tj kulturlager. 69 anläggningar i form av stolphål ingående i huskonstruktioner, härdar och gropar undersöktes. Fynd av keramik, järnföremål, bronsföremål, lerklining, lerslagg, järnslag, flintavslag och kvarts samt mycket lite djurben. C14-datering pekar på äldre järnålder men indikationer finns på en äldre datering av delar av boplaten.</p>	
Litslena 244:1	F	<p>Gravfält 35x50 m (Ö-V) bestående av ca 20 fornlämningar. Dessa utgöres av 1 hög och ca 19 runda stensättningar. Högen är 6 m diam, 0,5 m h. I ytan enstaka stenar, 0,1-0,3 m st. Stensättningarna är 4-8 m diam, 0,1-0,3 m h. Övertorvade med i ytan enstaka eller talrika stenar, 0,1-0,3 m st. Flera stensättningar har delvis tydlig kantkedja, 0,1-0,2 m hög, av 0,2-0,4 m l stenar. Högen har en grop i mitten, 2 m diam och 0,4 m dj. Flera stensättningar är ytskadade. Gravfältets V 10 m borttagen genom upptagning av ny åkermark. Inom gravfältet N del ligger ett par rektangulära husgrunder. Gravfältets NV del kraftigt beväxt med enbuskar.</p>	65 m
Litslena 237:4	Bevakningsobjekt	<p>4) Älvkvarnsförekomst (?) bestående av 1 älvkvarn, ca 5 c m diam och 0,5 cm dj. Utgrävningen avslutades under hösten 1980 v arvidskärvstenshögarna bortogs. Den genom sökschakt boplatssindikerade marken NV om undersökningsområdet hävdades. Undersökningarna fortsätter under 1981.</p>	36 m
Litslena 237:3	ÖKL	<p>3) Stensättningsliknande lämning, rund, ca 6 m diam och 0,7 m h. Övertorvad med i ytan talrika stenar, 0,3-0,7 m st, synliga. I mittpartiet är en sten 1,0 m l, 0,5 m br och 0,1-0,2 m h. Beväxt med flera enbuskar. Odlingröse. Bägge skärvstenshögarna har delvis torvats av varvid mycket talrika skärvstenar (vanligen 5-10 m st) blivit synliga. Omkring högarna har provschakt tagits upp. I profitterna syns på 0,2-0,3 m dj mörkfärgad jord och enstaka till måttliga mängder skärvsten. I den omkring skärvstenhögarna svagt V-sluttande marken har uppenbarligen en boplatss funnits.</p>	32 m
Litslena 237:1	ÖKL	<p>1) Stensättningsliknande lämning, rund, 6 m diam, 0,4 m h. Övertorvad med i ytan talrika stenar 0,1-0,3 m st. I lämningens NV1/2 är flera större stenar 0,9-1,8 m l. Lämningens SÖ del kraftigt skadad av grävning. Beväxt med flera enbuskar. Naturbildning och odlingssten.</p>	18 m

*Objektnummer enligt Riksantikvarieämbetet, **Övrig kulturhistorisk lämning (ÖLK) eller Fornlämning (F)